Dosar nr: 2-721/23
PIGD: 2-23088915-21-2-21062023

HOTĂRÂRE
În numele Legii
Hotărâre integrală adoptată la 23 noiembrie 2023
în baza cererii din 02 octombrie 2023

28 septembrie 2023 **or. Cimişlia**

Judecătoria Cimişlia (sediul Cimişlia), instanţa în componenţa

Preşedintele şedinţei, judecător	Maria Ganganu
Grefier	Alexandra Damaschin
Cu participarea:	
Rep. Reclamantului	
Avocatul	Casap Anatolie
Reclamantului	Mustaţă Victor
Pârâtului	Surdu Vasile
În lipsa:	
Reclamantei	Mustaţă Nina

a examinat în şedinţă de judecată publică, în limba de stat, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mustaţă Nina şi Mustaţă Victor către Surdu Vasile privind încasarea prejudiciului moral, material şi a cheltuielilor de judecată, -

a c o n s t a t a t :

La 20 iunie 2023, reclamanţii Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor au depus cerere de chemare în judecată către Surdu Vasile cu privire la încasarea prejudiciului moral, material şi a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acţiunii a indicat reclamanţii că, la 16 octombrie 2019 Surdu Vasile a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Musteaţă Victor şi Musteaţă Nina cu privire la încasarea prejudiciului moral, iar prin hotărârea judecătoriei Cimişlia, sediul Central din 29 decembrie 2021, acţiunea a fost respinsă. Iar la data de 08 iunie 2022 prin decizia Curţii de Apel Comrat, a fost respins apelul declarat de avocatul Alexandru Găină în interesele lui Surdu Vasile, cu menţinerea hotărârii Judecătoriei Cimişlia, sediul Central din 29 decembrie 2021. La 26 septembrie 2022, avocatul Alexandru Găină în interesele lui Surdu Vasile a formulat recurs împotriva deciziei Curţii de Apel Comrat, iar prin încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 14 decembrie 2022, recursul declarat de către Vasile Surdu, reprezentat de către avocatul Găină Alexandru a fost declarat inadmisibil.

A menţionat partea reclamantă că procesul civil a durat în perioada 16.10.2019 pînă la 14.12.2022, în cadrul procesului interesele lui Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor au fost reprezentate de către avocatul Arama Zinaida, astfel au suportat cheltuieli de asistenţă juridică în legătură cu angajarea avocatului, în sumă de 6000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria DAA nr.21728527 din 14.11.2019 în sumă de 1000 lei, bonul de plată seria DAA nr.21728611 din 14.11.2019 în sumă de 1000 lei, bonul de plată seria DAA nr.21728611 din 28.04.2022 în sumă de 1000 lei, bonul de plată seria DAA nr.21728612 din 28.04.2022 în sumă de 1000 lei, bonul de plată seria GL nr.467505 din 26.10.2022 în sumă de 1000 lei, bonul de plată seria GL nr.467504 din 26.10.2022 în sumă de 1000 lei, sumă care se solicită a fi încasată de la Surdu Vasile în temeiul art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Mai menţionează că, în legătură cu derularea procesului civil anterior la cererea lui Sandu Vasile către Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor cu privire la repararea prejudiciului moral. Musteaţă Nina a suferit şi o vătămare a sănătăţii din cauza stresului, nopţilor nedormite şi a consecinţelor nefaste care încă persistă până la etapa actuală, respectiv în partea vătămării sănătăţii lui Musteaţă Nina, pentru prejudiciul material cauzat şi survenit ca urmare a derulării procesului civil derulat, a suportat cheltuieli de tratament în valoare de 4000 lei, aceasta s-a aflat în instituţia medicală Centrul Medical Med Way la un tratament de staţionat timp de 10 zile, fapt confirmat prin confirmarea ID 5122, iar în temeiul prevederilor art. art. 1994 alin.(1), 2022 alin.(1), 2025 alin.(1) şi art. 2028 alin.(1) Cod civil solicită încasarea din contul pârâtului a prejudiciului material sumei de 4000 lei.

Totodată, prin neliniştea pe care a avut-o de suferit Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor, prin stresurile, nopţile nedormite şi a consecinţelor nefaste pe care le au, inclusiv şi la etapa actuală datorită litigiului judiciar anterior, au suferit un prejudiciu moral pe care îl apreciază la suma de 10000 lei pentru fiecare, iar în temeiul art.2036 alin.(1) Cod civil, solicită a fi încasate din contul pârâtului. Iar urmare a examinării litigiului reclamanţii au suferit cheltuieli de judecată compuse din asistenţă juridică în sumă de 5 000 lei, taxa de stat achitată de reclamantul Musteaţă Victor în sumă de 300 lei şi Musteaţă Nina în sumă de 420 lei, care urmează a fi încasate din contul pârâtului în temeiul prevederilor art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Menţionează reclamanţii că, deşi la data de 06.04.2023 a expediat în adresa pârâtului o cerere prealabilă prin care au solicitat restituirea prejudiciului benevol, însă pârâtul a refuzat de a primi cererea, fapt ce se atestă conform menţiunii oficiului poştal, motiv din care s-a adresat cu

Solicită reclamanţii admiterea cererii, încasarea de la Surdu Vasile în beneficiul Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor suma de 6000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cadrul procesului civil la cererea lui Surdu Vasile împotriva lui Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor cu privire la încasarea prejudiciului moral. Încasare din contul lui Surdu Vasile în beneficiul lui Musteaţă Nina a sumei de 4000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat şi suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral. A încasa din contul lui Surdu Vasile în beneficiul lui Musteaţă Victor suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral. A încasa din contul lui Surdu Vasile în beneficiul lui Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică suportate în prezentul proces civil şi suma de 720 lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant la depunerea acţiunii.

La data de 12 septembrie 2023, pârâtul Surdu Vasile a depus referinţă la cererea de chemare în judecată, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată privind încasarea prejudiciului material, moral şi cheltuielile de judecată depusă de Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor, ca fiind nefondată.

În susţinerea poziţiei a menţionat că, cheltuielile de asistenţă juridică suportate de Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor, urmau a fi solicitate în procesul anterior deoarece: a) atât părţile cât şi instanţele de atunci at fi verificat ,,pe viu" dacă acele cheltuieli au fost reale, necesare şi rezonabile; b) nu a fi fost necesar iniţierea unui nou proces judiciar pentru încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică, pentru care reclamanţii să mai angajeze din nou un avocat şi respectiv să mai suporte cheltuieli de asistenţă juridică şi alte cheltuieli aferente.

A mai menţionat că, faptul că Musteaţă Nina s-ar fi tratat de careva boli survenite în urma ,,stresului şi/sau a nopţilor nedormite,, nu poate fi o dovadă că anume Surdu Vasile i-ar fi provocat aceste probleme psihice şi că ele ar avea o legătură cauzală cu procesul judiciar din trecut. Cu atât mai mult că practica judiciară naţională nu prevede încasarea unor compensaţii materiale sau morale ca urmare a proceselor judiciare dintre părţi- persoane fizice, cu excepţia cheltuielilor judiciare suportate. Prejudiciul moral solicitat de reclamanţi de la pârât este neîntemeiat deoarece procesul civil iniţiat la cererea lui Surdu Vasile a fost bazat pe fapte veridice şi anume în urma unei plângeri neîntemeiate a lui Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor, fapt constatat prin hotărârea adoptată la acel moment de organul competent- IP Cimişlia. În cadrul examinării acelui proces civil nu s-a constatat că Surdu Vasile ar fi acţionat faţă de Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor cu rea voinţă, calomnie sau declaraţii false. A fost doar o părere a reclamantului Surdu Vasile bazată pe fapte reale, acte oficiale şi practica judiciară anterioară, căruia instanţa de judecată le-a dat o apreciere juridică.

A indicat că, în cadrul examinării suplimentare a petiţiei lui Musteaţă Victor de către IP Cimişlia, din explicaţiile minorului *****, s-a constatat că, Musteaţă Victor îl influenţa să dea declaraţii false împotriva lui Surdu Vasile. Acţionând cu rea voinţă, Musteaţă Victor şi Musteaţă Nina au depus o petiţie calomnioasă la Centrul Naţional Anticorupţie, în care au relatat informaţii false împotriva lui Surdu Vasile.

Referitor la cheltuielile de asistenţă juridică actuale, în sumă de 5000 lei, solicitate de reclamanţi din contul pârâtului, le consideră neîntemeiate, deoarece: a) dacă reclamanţii ar fi solicitat încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică în procesul anterior, n-ar fi fost necesar iniţierea unui nou proces în acest sens, cu suportarea de noi cheltuieli; b) în ceia ce priveşte celelalte pretenţii, toate sunt nefondate, lipseşte de suport juridic, din care motiv şi cerinţa de compensare a cheltuielilor de asistenţă juridică actuale ale reclamanţilor ar urma să fie respinse. Cheltuielile de taxa de stat solicitate, la fel urmează a fi respinse având în vedere faptul că toate capetele de cerinţe ale cererii de chemare în judecată sunt nefondate.

Prin intermediul referinţei a solicitat, respingerea cererii de chemare în judecată privind încasarea prejudiciului material, moral şi a cheltuielilor de judecată depusă de Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor, ca fiind nefondată.

În cadrul şedinţei de judecată reprezentantul reclamantului avocatul Casap Anatolie a susţinut integral cererea de chemare în judecată pe deplin, solicitând admiterea conform cerinţelor indicate, probele cercetate dovedesc pe deplin cerinţele formulate, solicitând admiterea acţiunii integral.

Reclamantul Musteaţă Victor în şedinţa de judecată a solicitat admiterea cererii pe motivele indicate.

În şedinţa de judecată reclamantul Musteaţă Nina, nu s-a prezentat şi nici nu a comunicat motivele neprezentării.

În şedinţă de judecată pârâtul Surdu Vasile, solicită cererea să fie respinsă integral, consideră că a fost oportun şi necesar de ai ataca în şedinţa de judecată pe reclamanţi, iar în susţinerea poziţiei sale, reiterează argumentele invocate în textul referinţei.

Astfel, audiind, opinia tuturor participanţilor la proces, studiind cererea de chemare în judecată depusă şi materialele anexate, instanţa conchide de a admite parţial cererea de chemare în judecată din următoarele considerente:

Conform art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe pentru justa soluţionare a pricinii.

Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Conform art.121 Cod de procedură civilă instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Instanţa judecătorească, conform art.130 alin.(1) - (3) Cod de procedură civilă, apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii.

În temeiul art.239 Cod de procedură civilă, ”Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.”

Potrivit prevederilor art.240 alin. (1) din acelaşi Cod, ”La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii”, iar în conformitate cu exigenţele alineatului (3) din acelaşi articol, ”Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant şi în numele legii.”

Din conţinutul art. 5 alin. (1), alin. (3) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 cu privire la avocatură rezultă că, ” Orice persoană are dreptul să îşi aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată şi reprezentată de acesta în materie juridică. Persoanele fizice şi juridice sânt în drept să beneficieze, în modul stabilit, de asistenţa juridică a oricărui avocat în bază de acord al părţilor.”

În articolul 8 alin. (1), alin. (2) Cod de procedură civilă, este consacrat că ”Părţile, alţi participanţi la proces au dreptul să fie asistaţi în judecată de către un avocat ales ori

desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod. Asistenţa juridică poate fi acordată în orice instanţă de judecată şi în orice fază a procesului.”

În conformitate cu art. 60, alin. (1), alin. (2) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 cu privire la avocatură ” Avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă. Contractele de asistenţă juridică încheiate în formă scrisă de avocaţi şi avocaţi stagiari, învestite cu formulă executorie, au putere de titlu executoriu la data exigibilităţii creanţei şi oferă dreptul la executare silită extrajudiciară, fără adresarea unei cereri în instanţa de judecată sau către notar, dacă părţile au convenit aceasta, în mod expres, în contract.

Asupra cauzei, judecătorul a stabilit situaţia de fapt potrivit căreia, în baza Hotărârii Judecătoriei Cimişlia, sediul Central, nr. 2-842/19 din 29 decembrie 2021, s-a hotărât: ,, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Alexandru Găină în interesele lui Surdu Vasile către Musteaţă Victor şi Musteaţă Nina privind repararea prejudiciului moral, a o respinge” (f.d. 10-17).

Prin Decizia Colegiului judiciar al Curţii de Apel Comrat nr. 2a-102/2022 din 08 iunie 2022, s-a decis: ” se respinge ca nefondat apelul declarat de avocatul Găină Alexandru în interesele apelantului Surdu Vasile împotriva hotărârii judecătoriei Cimişlia, sediul central din 29 decembrie 2021. Se menţine hotărârea judecătoriei Cimişlia, sediul central din 29 decembrie 2021 pronunţată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Găină Alexandru în interesele reclamantului Surdu Vasile către Musteaţă Victor şi Musteaţă Nina, privind repararea prejudiciului moral” (f.d. 18-28).

Ulterior, în baza Încheierii Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie nr. 2ra-1499/2022 din 14 decembrie 2022, s-a dispus: ”Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Vasile Surdu, reprezentant de avocatul Alexandru Găină” (f.d. 29-32).

Conform explicaţiilor reclamantei din cererea de chemare în judecată, reclamantul a fost reprezentat de avocatul Aramă Zinaida în prima instanţă, în instanţa de apel şi cea de recurs.

În corespundere cu copia bonului de plată Seria DAA nr.217285528 din 14.11.2019 în sumă de 1000 lei (f.d. 36), copia bonului de plată Seria DAA nr.21728527 din 14.11.2019 în sumă de 1000 lei (f.d. 37), copia bonului de plată Seria DAA, nr. 21728611 din 28.04.2022 în sumă de 1000 lei (f.d. 38), copia bonului de plată Seria DAA, nr. 21728612 în sumă de 1000 lei (f.d. 39), copia bonului de plată Seria GL, nr. 467505 din 26.10.2022 în sumă de 1000 lei (f.d. 40), copia bonului de plată Seria GL, nr. 467504 în sumă de 1000 lei (f.d. 41), reclamanţii Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor au suportat cheltuieli de asistenţă juridică în mărime de 6000,00 lei pentru serviciile prestate de către cabinetul avocatului ,,Aramă Zinaida”.

Cadrul relevant speţei, sunt prevederile Codului de procedură civilă, inclusiv art. 82, care stabileşte că, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, stabileşte că, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.

Totodată, art. 94 alin. (1) din acelaşi cod, statuează că, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de

cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În virtutea art. 96 alin. (1) şi (11) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Totodată, practica Curţii Europene a drepturilor omului referitoare la cheltuielile de asistenţă juridică relevă că, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii Curţii europene a drepturilor omului, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) lista detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul). Pentru determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; b) aportul avocatului la soluţionarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obţinut; g) restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; h) natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; i) experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; l) alţi factori, la discreţia instanţei.

Conform punctelor 15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii avocaţilor din Republica Moldova din 30 martie 2012, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistenţă juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Mai mult, prevederile Recomandării citate reţin că, se compensează de către instanţele de judecată cheltuielile de asistenţă juridică necesare şi rezonabile care urmează a fi calculate şi apreciate reieşind din volumul lucrului efectuat şi importanţa documentelor întocmite.

Totodată, instanţa de judecată notează că, reclamanta în scopul probării caracterului real, necesar şi rezonabil al cheltuielilor de asistenţă juridică suportate în cadrul proceselor supra menţionate, a prezentat instanţei copia Hotărârii, copiile Deciziei Curţii de Apel Comrat şi Curtea Supremă de Justiţie, precum şi copia bonurilor de plată.

Mai mult decât atât, reclamantul a argumentat necesitatea suportării cheltuielilor de asistenţă juridică, menţionând că, cheltuielile de asistenţă juridică au fost: reale, achitarea serviciilor juridice prestate ce se confirmă conform bonului de plată Seria DAA nr.217285528 din 14.11.2019 (f.d. 36), copia bonului de plată Seria DAA nr.21728527 din 14.11.2019 (f.d. 37), copia bonului de plată Seria DAA, nr. 21728611 (f.d. 38), copia

bonului de plată Seria DAA, nr. 21728612 (f.d. 39), copia bonului de plată Seria GL, nr. 467505 (f.d. 40), copia bonului de plată Seria GL, nr. 467504 (f.d. 41).

Prin urmare, instanţa ajunge la concluzia admiterii cererii privind încasarea de la Surdu Vasile în beneficiul lui Musteaţă Nina şi Musteaţă Vasile a sumei de 6000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistenţă juridică suportate în procesul civil anterior, ca fiind întemeiată.

De asemenea, instanţa de judecată consideră întemeiată şi cerinţa reclamantului referitor la repararea prejudiciului moral.

Conform prevederilor art. 1998 alin. (1) Cod Civil, c*el care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

Potrivit prevederilor art. 2036 Cod Civil, alin. (1) *În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri; alin. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.*

Din sensul normelor sus-citate, este de reţinut că, prejudiciul moral se consideră suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii, precum şi este susceptibil reparaţiei prejudiciul moral cauzat prin atingerea adusă doar drepturilor personale. De asemenea, din normele de drept enunţate supra, rezultă că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Instanţa de judecată, avînd în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, suferiţele morale cauzate, starea de stres cauzate reclamantului, consideră că valoarea pretinsă cu titlu de daună morală, reprezintă o compensaţie exagerată ce nu derivă din realitate, respectiv compensaţia pentru prejudiciul moral cauzat se va determina într-un cuantum corespunzător cu caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice suportate de aceasta.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echităţii, care presupune, că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În termenii Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, acest criteriu se exprimă prin necesitatea, ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul acestora trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Drepturile nepatrimoniale sunt drepturi subiective fără conţinut economic, strâns legat de persoana omului. Cu alte cuvinte, drepturile personale nepatrimoniale sunt acele drepturi care sunt lipsite de conţinut economic, nefiind susceptibil de evaluare bănească. Din categoria drepturilor personale nepatrimoniale fac parte drepturile legate de existenţa şi de integritatea fizică şi morală a persoanei (dreptul la viaţă, sănătate şi integritate corporală, dreptul la libertate, dreptul la secretul vieţii private, la onoare, la reputaţie etc.), drepturile referitoare la elementele de identitate ale persoanei (dreptul la nume, dreptul la domiciliu etc.), drepturile privind creaţia intelectuală ca formă de exprimare a personalităţii (dreptul de autor, dreptul de inventator etc.).

La determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, se i-a în consideraţie atît aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice, cît

şi datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi importanţa vitală a bunurilor deteriorate; nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice; felul vinovăţiei (intenţia, imprudenţa) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

Obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, iar în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni (inacţiuni) i-au fost cauzate suferinţe morale, psihice sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Prin urmare, instanţa consideră că reclamanţii au motivat cauzarea prejudiciului moral indicînd care anume acţiuni ale pîrîtului i-au cauzat suferinţe psihice, motivat prin circumstaţele cauzării, vîrsta, statutul social, i-au fost cauzate suferinţe psihice condiţionate de o stare emotivă şi de stres.

Conform prevederilor art. 2037 alin. (1) din Codul civil, *Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.*

În context, prejudiciul moral este acel prejudiciul care rezultă dintr-o atingere adusă intereselor personale şi care se manifesta prin suferinţe fizice şi/sau psihice pe care le resimte victima.

Instanţa de judecată consideră oportun de remarcat că, mărimea pagubei morale se bazează pe caracterul suferinţelor morale, fizice, cauzate în fiecare caz concret, iar criteriile de evaluare a prejudiciului moral sunt - gradul şi caracterul suferinţelor fizice şi psihice manifestat prin intensitatea acestora („durere puternică", „durere suportabilă", „durere slabă", „durere insuportabilă", etc.).

Caracterul suferinţelor trebuie privite în legătură cu particularităţile individuale ale persoanei prejudiciate, privite sub două aspecte diferite: suferinţele fizice, ce presupune durerea, sufocaţia, voma şi ameţeli, mâncărime, reacţii alergice şi alte senzaţii dureroase; suferinţele morale (psihice), ce presupune frica şi ruşinea, tristeţea şi neliniştea, umilirea, stresul emoţional, şi alte emoţii negative.

Pentru determinarea mărimii compensaţiei, trebuie de luat în consideraţie nu tipul (caracterul) unor sau altor suferinţe fizice sau psihice, ci caracterul şi importanţa acelor valori nemateriale (nepatrimoniale), cărora le-a fost cauzat prejudiciul.

Din perspectiva normelor legale citate mai sus, instanţa de judecată a conchis că, cerinţa reclamanţilor cu privire la încasarea prejudiciului moral urmează a fi admisă, prin adjudecarea în contul pârâtului a sumei de – 10000 lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral, sumă care este apreciată de instanţă ca fiind rezonabilă.

Cu referire la acest aspect, instanţa reiterează că, în rezultatul intentării dosarului civil de către Surdu Vasile, ca ulterior acţiunea lui să fie respinsă, reclamanţilor le-au fost create o anumită stare de frustrare şi stres, privarea de mai multe drepturi, suferinţe psihice, atât personale cât şi familiilor, acesta fiind învinuit pentru săvârşirea unei fapte pe care nu au comis-o. Şi, anume aceste circumstanţe au fost reţinute de instanţă la soluţionarea cerinţei reclamantului cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri ne justificative pentru victime.

Având în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, suferinţele cauzate reclamanţilor, instanţa conchide asupra rezonabilităţii sumei solicitate în mărime de – 10000 lei pentru reclamantul Musteaţă Nina şi 10000 lei pentru reclamantul Musteaţă Victor, ca fiind o compensaţie echitabilă şi proporţională prejudiciului suferit.

Referitor la pretenţia reclamanţilor Musteaţă Nina, cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 4000 lei, instanţa de judecată consideră că urmează a fi respinsă.

Conform dispoziţiilor generale cu privire la obligaţiile ce se nasc din cauzarea de daune, art.1998 alin.(1) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

Conform art. 2022 alin. (1) şi (2) CC, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecinţa faptei acelei persoane ori consecinţa izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii. În cazul vătămării integrităţii corporale sau altei vătămări a sănătăţii ori al decesului, nu se va lua în cont predispoziţia persoanei vătămate la un anumit tip de vătămare sau la o anumită mărime a vătămării.

Condiţiile necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale sunt:

- existenţa faptei ilicite, adică acţiunea sau inacţiunea care are ca rezultat încălcarea drepturilor subiective sau interesele legitime ale persoanei;
- existenţa unui prejudiciu, care constă în rezultatul sau efectul negativ suferit datorită faptei ilicite săvârşite de o altă persoană;
- legătura de cauzalitate între faptă şi prejudiciu, adică prejudiciul cauzat să fie o consecinţă a faptei ilicite, şi
- existenţa vinovăţiei persoanei care a săvârşit fapta ilicită, chiar dacă în esenţă aceasta nu se necesită a fi sancţionată.

Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Astfel, în prezenta cauză nu se depistează ansamblul circumstanţelor în urma cărora intervine răspunderea delictuală cu elementele necesare în raport cu argumentele reclamantei referitoare la recuperarea sumei de 4000,00 lei.

În sensul dat, instanţa de judecată reţine, că pentru angajarea răspunderii pîrîtului, urmează a fi constatată întrunirea elementelor constitutive ale răspunderii delictuale prevăzute de legislaţia civilă.

Respectiv, pentru angajarea răspunderii delictuale a pârâţilor, urmează a fi stabilită existenţa faptei ilicite, care presupune o acţiune sau o totalitate de acţiuni prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei; prejudiciul, care constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective, şi raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită şi prejudiciul.

Alegaţiile reclamanţilor precum că a suferit prejudiciu material ca urmare a procesului derulat anterior prin care Surdu Vasile s-a adresat în instanţa de judecată nu şi-au găsit confirmare, fiind mai mult declarative. Din materialele prezentate de reclamant în calitate de probe, nu se atestă cert care a fost prejudiciul material cauzat, legătura faptului prin ce a fost comis prejudiciul material, şi că acesta ar fi fost generat anume ca consecinţă a acţiunilor pârâtului.

Potrivit certificatului anexat la materialele cauzei eliberat de către Med Way (f.d. 46), unde este indicat expres tratament spate- 10 zile dar nefiind indicat data, luna, anul eliberării certificatului şi perioada când a fost în staţionar, de aici, denotă, că aprecierea durerii de spate a fost echivocă, unilaterală şi incompletă, nu s-a putut aprecia cert care este rezultatul apariţiei durerii şi anume dacă la perioada când a fost anume depusă cerere de chemare în judecată de către Surdu Vasile. Or legătura de cauzalitate a faptului respectiv se necesită a fi cert justificată.

Sintetizând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, precum şi în şedinţa de judecată, instanţa consideră că partea reclamantă, contrar prevederilor art.118 alin.(1) Codului de procedură civilă, nu şi-a bazat argumentele sale pe probe incontestabile, în vederea dovedirii circumstanţelor pe care le invocă pentru a se face o convingere de veridicitatea lor. Astfel, în nici un mod n-a fost probat existenţa prejudiciului material solicitat. Partea reclamantă, însă era obligată să probeze fiecare componentă a prejudiciului, inclusiv legătura cauzală dintre paguba pricinuită şi acţiunile pârâtului.

În asemenea circumstanţe, instanţa de judecată consideră că pârâtul nu poate fi obligat la repararea pagubei materiale în cuantum de 4000,00 lei, lipsind orice temei şi condiţii ale răspunderii delictuale, inclusiv acele de antrenare a răspunderii în lipsa caracterului ilicit al faptei dăunătoare, de aceea acţiunea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată în această latură.

Cu referire la solicitarea reprezentantului reclamanţilor privind încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată, compuse din cheltuielile pentru asistenţă juridică în valoare de 5000,00 lei şi a taxei de stat, instanţa de judecată reţine următoarele aspecte.

În conformitate cu art.96 alin.(1) şi (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Instanţa reţine că reclamanţii Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor au fost reprezentaţi în instanţa de judecată de către avocatul Casap Anatolie ca urmare a mandatului avocaţial nr: 1714996 din 09.06.2023. Astfel, la materialele cauzei a fost anexat bon de plată seria DAA nr. 51853219 din 09 iunie 2023 potrivit cărui reclamantul Musteaţă Nina a achitat cheltuieli de asistenţă juridică în sumă de 5000 lei (f.d.47).

Potrivit Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin Decizia nr. 2 din 30 martie 2012 al Consiliului Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, pornind de la practica CEDO, care prevede că cheltuielile pentru asistenţa juridică şi onorariul avocatului trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, să ţină cont de complexitatea cauzei; dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă, aportul

avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa.

Prin prisma art. 41 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor şi Libertăţilor Fundamentale ale Omului, pentru ca cheltuielile de reprezentare în instanţa de judecată să fie incluse în suma acordată, acestea trebuie să fie reale şi necesare şi să aibă un cuantum rezonabil (Nilsen and Johnsen contra Norvegiei).

În atare circumstanţe, instanţa de judecată va admite integral pretenţia reclamanţilor Musteaţă Nina şi Musteaţă Victor cu privire la încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică, chiar şi în ipoteza în care acţiunea a fost admisă parţial. Or, activitate avocatului, raportat la specificul speţei, categoria acţiunii, complexitatea acesteia şi perioada aflării pe rol a pricinii, numărul şedinţelor judiciare demarate pe caz, urmează a fi apreciată ca fiind rezonabilă, şi întemeiată.

Avându-se în vedere reglementările art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, şi ţinând cont de admiterea acţiunii în partea prejudiciului moral din contul pârâtului Surdu Vasile, instanţa consideră necesar a încasa din contul pârâtului în beneficiul reclamantului cheltuielile judiciare ce atestă plata taxei de stat proporţional pretenţiilor admise din acţiune.

Or, în conformitate cu art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 3 al. 1) lit. a) şi e) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03.12.1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial ...mărimea taxei de stat este de 3% din valoarea acţiunii sau din suma încasată, dar nu mai puţin de 150 lei şi nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice, **iar pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial (sau care nu urmează a fi evaluate) mărimea taxei de stat este de 500 % din unitatea convenţională, ceia ce constituie 100 lei.**

Raportând normele menţionate la cazul supus examinării instanţa de judecată că urmează a fi încasat din contul pârâtului în beneficiul reclamanţilor taxa de stat sumă de 200 lei, pentru litigiu ce vizează încasarea prejudiciului moral reieşind din faptul că a fost admis parţial cererea de chemare în judecată. Or, în raport cu pretenţiile ce vizează încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică, Legiuitorul a exceptat reclamanţii de la plata taxei de stat, iar în partea admiterii acţiunii referitoare la prejudiciul moral, acestea urmează a fi plafonate conform criteriului nepatrimonial, pentru care legiuitorul a prevăzut o taxă de 100 lei pentru fiecare pretenţie.

În conformitate cu prevederile art.236, art.238-241 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată, -

H O T Ă R Ă Ş T E:

Cererea de chemare în judecată, formulată de Mustaţă Nina şi Mustaţă Victor către Surdu Vasile privind încasarea prejudiciului moral, material şi a cheltuielilor de judecată – se admite parţial.

Se încasează din contul lui Surdu Vasile a.n.*****, dom. ***** în beneficiul lui Mustaţă Nina, a.n. *****, dom.*****, IDNP: *****şi Mustaţă Victor, a.n. *****, dom. ***** IDNP:*****a prejudiciului material în sumă de 6000,00 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, suma de 5000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică în cadrul actualului proces, dar şi suma de 200,00 lei cu titlu de cheltuieli judiciare constituite din

plata taxei de stat achitată de reclamant la depunerea acţiunii şi proporţional părţii admise din acţiune, iar în total suma de 11 200,00 (unsprezece mii două sute,00) lei.

Se încasează din contul lui Surdu Vasile a.n.*****, dom. *****în beneficiul lui Mustaţă Nina, a.n. *****, dom*****IDNP: *****a prejudiciului moral cauzat în sumă de 10 000,00 (zece mii) lei.

Se încasează din contul lui Surdu Vasile *****, dom. *****în beneficiul lui Mustaţă Victor, a.n. ***** dom. *****IDNP:*****a prejudiciului moral cauzat în sumă de 10 000,00 (zece mii) lei.

În rest cererea reclamantului se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Comrat în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Cimişlia (sediul Cimişlia).

Judecător /semnat/ Maria Ganganu
Copia corespunde originalului
Judecătorul Judecătoriei Cimişlia
sediul Cimişlia Maria Ganganu